

Sch., jemuž byl základ vyličeného stavu věci jasný, neboť sepsal pojistný návrh i onen zápisek, pohnul žalovaného k podpisu návrhu svým jednáním, hlavně ovšem údaji v dotčeném zápisku, o nichž musil vědět, že nebudou mít účinek žalovaným předpokládaný. Šlo tedy o nepravé údaje, a to o podstatné okolnosti, jimiž Rudolf Sch. svedl žalovaného k podpisu pojistného návrhu a tím i k sjednání pojistné smlouvy. Podle § 47, odst. 1, zákona o pojistné smlouvě ze dne 3. července 1934, č. 145 Sb. z. a n. nevznikl tedy žalovanému závazek vůči pojišťovně. Poněvadž zákon v § 47 nerozeznává, netřeba se tu obíratí otázkou, zda je Rudolf Sch. toliko zprostředkujícím jednatelem. Řečeného zákonného ustanovení jest užití na souzený případ, neboť řízení v prvé stolici skončilo již za účinnosti zákona č. 145/1934 Sb. z. a n. a podle § 162, odst. 1, c) uvedeného zákona platí předpis § 47 i pro pojistné poměry, platné v den účinnosti zákona (§ 146, odst. 1), a to bez jakéhokoli omezení (srv. doslov posl. věty § 162, odst. 1, c). Jestliže nevznikl žalovanému závazek vůči pojišťovně, i kdyby bylo došlo k uzavření jinak platné pojistné smlouvy, není odůvodněn zažalovaný nárok na pojistnou prémii, opírající se o pojistnou smlouvu.

Čís. 16098.

Čekatelé, do jejichž čekatelských práv bylo zasaženo exekucí neomezeným zřízením vnučeného práva zástavního, jsou oprávněni k žalobě podle § 37 ex. ř., že taková exekuce je nepřípustná vůbec, nikoli pouze, pokud byla povolena bez dodatku »bez újmy práv čekatelských«.

(Rozh. ze dne 12. května 1937, Rv II 205/37.)

Srv. rozh. č. 7086, 8015, 10682, 11227 Sb. n. s.

Na nemovitostech v knihovních vložkách č. 11, 54 a 78 katastrálního území L., připsaných vlastnický rodičům žalobců Josefu a Cecilii H., jest pro žalobce vloženo právo čekanské podle odst. VII postupní a odevzdací smlouvy ze dne 30. května 1925, zřízené ve formě notářského spisu. Podle odstavce VII řečené smlouvy vyhradili přejímatelé na uvedených nemovitostech právo čekanství ve prospěch svých manželských dětí nezletilých Josefa, Ladislava a Marie H. v tom smyslu, že v případě úmrtí kteréhokoliv z nastupitelů připadá vlastnické právo zemřelého rodiče k těmto nemovitostem nezletilému Josefu, v případě dřívějšího úmrtí jmenovaného Josefa, anebo kdyby se nezletilý mladší syn k hospodářství lépe hodil než Josef, nezletilému Ladislavu, v případě dřívějšího úmrtí obou jmenovaných nezletilců nezletilé Marii H-ové. Usnesením okresního soudu v K. ze dne 25. dubna 1933 byla žalovanému jako vymáhajícímu věřiteli povolena exekuce vnučeným zřízením práva zástavního na ideální polovinu uvedených nemovitostí proti Josefu H-ovi staršímu bez jakéhokoli omezení k vydobytí pohledávky 560 Kč s přísl. Žalobci nezletilí Josef, Ladislav a Marie H-ovi se proto domáhají se zřetelem na vložené právo čekanecké prohlášení povolené exe-

kuce za nepřipustnou. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Z nesporného stavu věci jest zřejmé, že jde o smlouvu mezi živými. Na jedné straně se zavazují »nastupitelé«, t. j. rodiče, na druhé straně nabývají jejich nezletilé děti práva, o němž bylo zároveň stanoveno, že se vloží do pozemkové knihy. Řečené oprávnění nezletilých dětí jest nazýváno ve smlouvě samé právem »čekanským«. Tato pouhá právnická kvalifikace jest bezvýznamná při řešení otázky, o jaké právo běží, zejména vůči třetím osobám. Název sám, stranami použitý, hodil by se na fideikomisární substituci. Obsah smlouvy tak, jak byl sepsán, jest však odlišný od právních poměrů upravených předpisy §§ 604 a násl. obč. zák. O substituci lze mluvit právem jen tam, kde jsou zachovány zákonné formy v dotčených předpisech předpokládané. Jest to pořízení na případ smrti, avšak jakékoliv oprávnění vzniká teprve platně ve smyslu § 536 obč. zák. smrtí zůstavitelovou. To nutno zdůrazniti se zřetelem na tu část smlouvy, kde se mluví o »případu smrti«. Oprávnění žalobců, třebaže je smlouva tak označuje a přesto, že jest zápisem pozemkové knihy zajištěno, není svou právní podstatou substitucí, právem čekanským, jež má na mysli rozhodnutí č. 11227 Sb. n. s., kterého se první soud dovolává. Podle svého doslovu i zřejmé smluvní vůle není odst. VII uvedené smlouvy rovněž omezením podle § 364 c) obč. zák. Jest to smlouva mezi živými, z níž mohou pouze smluvní strany vyvozovati práva a závazky. Není však účinná proti třetím osobám. Žalobci nemají práva, které by činilo exekuci vymáhajícího věřitele vlastníka nemovitosti nepřipustnou.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice.

Důvody:

V souzeném případě jde o fideikomisární substituci. Že takové omezení práva vlastnického ve prospěch dětí vlastníků nemovitosti může býti též smluveno a že, je-li knihovně vloženo, má účinnost i proti osobám třetím, plyne jasně z ustanovení § 364 c) obč. zák. (rozh. č. 10682 Sb. n. s.). Z dotčeného v pozemkové knize zapsaného omezení vlastnického práva rodičů žalobců plyne, že nemůže býti právy třetích osob postížena podstata uvedených nemovitostí (rozh. č. 7086, 8015, 11227 Sb. n. s.). To uznal i sám žalovaný, ježto jeho právní zástupce při ústním jednání dne 16. dubna 1936 přednesl, že žalobci by mohli v žalobním návrhu žádati o výrok nepřipustnosti exekuce, pokud byla povolena bez dodatku »bez újmy práv čekanských«, a že pro případ, že žalobní žádost bude v tom smyslu upravena, uznává žalobní nárok v celém rozsahu. Žalovaný je však na omylu, zastává-li názor, že jest povinností žalobců upravit takto žalobní prosbu. Žalovaný jako vymáhající věřitel navrhl k vydobytí své vykonatelné pohledávky 560 Kč s přísl. proti Josefu H-ovi staršímu vnucené zřízení práva zástavního na ideální Josefu H-ovi připsané polovici uvedených nemovitostí a exekuce a ta byla mu povolena tak, jak žádal, tedy bez dodatku, že vklad ten se musí státi bez újmy čekatelských práv žalobců. Tímto neomezeným

zřízením vnučeného práva zástavního byla zasažena podstata nemovitostí, na něž se exekuce vede, a bylo tím tedy zasaženo do čekatelských práv žalobců, kteří jsou proto oprávněni domáhati se žalobou podle § 37 ex. ř., aby exekuce ta, jak byla navržena a povolena, byla prohlášena za nepřijatelnou. Právním tedy první soud vyhověl žalobě a prohlásil exekuci tu za nepřijatelnou, a bylo proto jeho rozsudek obnoviti.

Čís. 16099.

Pověřil-li dlužník majitele komerční kanceláře provedením své soudně zahájené vyrovnací záležitosti, zmocniv jej k vyjednávání s věřiteli s tím, aby k zastupování jeho zájmů v právnických záležitostech přibral advokáta a udělil mu jeho jménem plnou moc, nejde o obcházení předpisů min. nař. č. 114/1857 ř. z. o pokoutnictví a smlouva se nepřiči dobrým mravům (§ 879, odst. 1, obč. zák.).

(Rozh. ze dne 13. května 1937, Rv I 1963/35.)

Žalobci, majitelé komerční kanceláře, se na žalované domáhají zaplacení částky 4.300 Kč s přísl. jako nedoplatku odměny za práce, jež měli podle plné moci jim dané konati při obstarávání soudního vyrovnání, jehož provedením je žalovaná pověřila, a které byli žalobci ochotni dokončiti, avšak nemohli tak učiniti, ježto žalovaná prohlásila, že na jejich další činnost nereflktuje. Proti žalobě namítla žalovaná mimo jiné, že žalobci byli za práce, které vykonali, dostatečně odměněni částkou 2.500 Kč, kterou jim již zaplatila. Soud první stolice vyhověl žalobě. **D ů v o d y:** Soud zjistil, že podle usnesení krajského soudu v O. ze dne 2. října 1933 bylo o jmění žalované zahájeno vyrovnací řízení, že žalovaná sama ve svém návrhu přihlásila asi 50 věřitelů, že dne 7. října 1933 na základě ústního jednání se žalobcem Rudolfem P. ujednala smlouvu, podle níž svěřila žalobcům provedení své vyrovnací záležitosti, a že je též zmocnila k jednání s věřiteli a ujednala, že žalobci dostanou za svou námahu odměnu 6.800 Kč, z nichž částku 2.500 Kč měla složiti hned a zbytek toho dne, kdy při roku bude vyrovnání přijato, a že v honoráři nejsou zaúčtovány hotové výlohy a cestovní výlohy k vyrovnacímu roku. Dále bylo zjištěno, že žalobci převzali řečenou dohodu provedení vyrovnání zahájeného o jmění žalované, začali navazovati styky s vyrovnacím správcem a věřiteli žalované, s kterými též buď ústně, nebo písemně jednali, že též jednali se spolky věřitelů, aby přijetí vyrovnání bylo dosaženo, že žalovaná najednou bez příčiny se strany žalobců prostřednictvím Dr. Pavla Sch., jehož si dodatečně též zjednala k provedení vyrovnání, dne 18. října 1933 vypověděla udělené zmocnění, že vyrovnání dne 27. listopadu 1933 při vyrovnacím roku bylo přijato, že další práce k dosažení vyrovnání konal po výpovědi smlouvy sjednané se žalobci k příkazu žalované Dr. Pavel Sch. a že žalovaná žalobcům přes upomínání nedoplatku odměny 4.300 Kč, kterou měla podle původní úmluvy dodatečně zaplatiti, nezaplatila. Podle uvedených zjištěných skutečností dospěl soud k závěru,